

Rynek PPP w Polsce 2011

*Raport Investment Support na temat rynku
partnerstwa publiczno-prywatnego i koncesji w I połowie 2011 r.*

Warszawa, 20 lipca 2011 r.

Szanowni Państwo,

Oddajemy w Państwa ręce kolejny, czwarty Raport PPP w Polsce, który podsumowuje pierwsze półrocze 2011 r. Wyróżnia się ono wyjątkowo małą liczbą przedsięwzięć, w porównaniu do 2009 i 2010 r. Przyczyn takiego stanu rzeczy jest kilka, o których mowa poniżej.

Przede wszystkim, rekordowa liczba przedsięwzięć w poprzednich latach wynika z nowych regulacji (nowa ustawa o PPP i nowa ustawa o koncesji na roboty budowlane lub usługi) w 2009 r., które pozwoliły na wypróbowanie nowych formuł realizacji inwestycji. Wpływ na liczbę ogłaszanych postępowań miały również wybory samorządowe w 2010 r. Warto zauważyć, że w pierwszej połowie 2010 r. było dwa razy więcej postępowań niż w drugiej połowie 2010 r., co znajduje swoje uzasadnienie w intensyfikowaniu działalności inwestycyjnej samorządów przed wyborami.

Po drugie, spadek liczby postępowań w ciągu sześciu miesięcy bieżącego roku, ma ścisły związek z metodologią przygotowania przedsięwzięć planowanych do realizacji w formule PPP. Proces przygotowawczy, poprzedzający zamieszczenie ogłoszenia o postępowaniu, trwa od kilku do kilkudziesięciu nawet miesięcy. Biorąc pod uwagę powyborcze zmiany w strukturze podmiotów publicznych, zmienione bądź nowe plany inwestycyjne, oraz czas trwania podejmowania decyzji, do realizacji których z planowanych inwestycji można zaangażować partnera prywatnego, przez pierwszą połowę bieżącego roku trwał proces analityczny dotyczący przedsięwzięć. Można spodziewać się raczej większej liczby przedsięwzięć w drugiej połowie roku.


Istotny wpływ na decyzje o odłożeniu w czasie planów związanych z partnerstwem publiczno-prywatnym miały kwestie finansowo ekonomiczne. Mam tu na myśli ograniczone możliwości finansowania jednostek samorządu terytorialnego, kryzys gospodarczy oraz zmiany w prawie, a w szczególności rozporządzenie Ministra Finansów z 23 grudnia 2010 r., niejednoznacznie odnoszące się do klasyfikowania zobowiązań, wynikających z PPP jako tytułów dłużnych.

Mając na względzie powyższe, należy jednak stwierdzić, że bez merytorycznych zmian w podejściu do PPP, trudno będzie obserwować w najbliższym czasie „wysyp” tego typu przedsięwzięć.

Sytuacja gospodarcza sprzyja korzystaniu z partnerstwa, ze względu na zapóźnienie infrastrukturalne kraju, potrzebę realizacji dużych projektów inwestycyjnych, poszukiwanie różnych źródeł finansowania, a także rosące zainteresowanie prywatnych inwestorów projektami PPP w kraju, ale ciągle zderzamy się z brakiem wiedzy na ten temat. Chodzi o wiedzę, która pozwoli na interpretację wytycznych unijnych dla stosowania PPP (np. decyzje Eurostatu) oraz stworzenie kierunkowych opracowań, wyznaczających rozwój PPP w Polsce (do tej pory, odgórne inicjatywy promowania PPP, prowadzone przez administrację rządową, głównie korzystają z dorobku gmin pionierów i opracowań doradców). Dotyczy to również rozwiązań prawnych, które powinny antycypować regulacje sprawdzone w praktyce.

Ponieważ o to właśnie chodzi, aby wiedza na temat PPP przestała być teoretyczna, a zaczęła bazować na praktycznym doświadczeniu tych, którzy przeprowadzili postępowania na wybór partnera. Zatem, aby postępowań było coraz więcej, czego sobie i Państwu życzę.

Agata Kozłowska



Prezes
Investment Support

Spis treści

1. Wprowadzenie	5
2. Podsumowanie	6
3. Rynek koncesji i PPP w I połowie 2011 roku	8
3.1 Statystyki ogólne	8
3.2 Warunki realizacji przedsięwzięć w formule koncesji i PPP	13
3.3 Procedura wyboru partnera prywatnego	17
3.4 Biznesowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięć w koncesji i w PPP	21
4. Zestawienie projektów koncesyjnych i PPP w I połowie 2011 r. w Polsce	25
5. Spis tabel	27
6. Artykuł A. Kozłowska	28

1. Wprowadzenie

Niniejszy raport stanowi już **czwarte z rzędu opracowanie rynkowe firmy Investment Support, które stanowiło pierwsze źródło aktualnych informacji o stanie rynku PPP i koncesji** oraz jego rozwoju na przestrzeni lat od początku 2009 roku, kiedy weszły w życie nowe ustawy regulujące współpracę publiczno-prywatną.

Dynamicznie zmieniająca się sytuacja na rynku inwestycji planowanych do realizacji z partnerem prywatnym skłania nas do cyklicznych półrocznych analiz tego rynku. W tym roku ponownie zdecydowano o wydaniu raportu półrocznego, podsumowującego dane rynkowe od 1 stycznia do 30 czerwca 2011 r.

Podobnie jak w poprzednim raporcie, niniejsze opracowanie w pierwszej części obejmuje statystyki rynkowe oraz analizy warunków realizacji planowanych przedsięwzięć. W kolejnym rozdziale analizie poddano zastosowane w projektach procedury wyboru partnera prywatnego, a ostatnia część Raportu zawiera analizę biznesowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięć.

Naturalnie zwiększająca się z roku na rok liczba projektów publiczno-prywatnych, sięgająca w pierwszej połowie 2011 roku już 118 przedsięwzięć, staje się w niniejszym raporcie przedmiotem analiz ze względu na stan realizacji projektów ogłoszonych w tym roku, w 2010 oraz w 2009 roku.

Na końcu Raportu został zamieszczony artykuł Agaty Kozłowskiej, Prezes Investment Support, zawierający interpretację rozporządzenia z 23 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu klasyfikacji tytułów dłużnych zaliczanych do państwowego długu publicznego, w tym do długu Skarbu Państwa (Dz. U. nr 252, poz. 1692), które na przełomie 2010 i 2011 roku wywołało bardzo ożywioną dyskusję związaną z możliwościami realizacji inwestycji z partnerami prywatnymi i kwestiami zaliczania zobowiązań finansowych, wynikających z tych projektów, do długu podmiotu publicznego.

Głównym źródłem informacji dla niniejszego Raportu były ogłoszenia o koncesji i o zamówieniach, które ukazały się w I połowie 2011 r. w Biuletynie Zamówień Publicznych i/lub w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

W opracowaniu niniejszego Raportu skorzystano także z informacji dostępnych na portalach internetowych jednostek zamawiających. Dodatkowym źródłem wiedzy były rozmowy telefoniczne z przedstawicielami podmiotów publicznych, które miały miejsce na początku lipca 2011 r.

Raport zawiera dane aktualne na dzień 15 lipca 2011 r.

2. Podsumowanie

W pierwszym półroczu 2011 roku podmioty publiczne ogłosiły **16 projektów planowanych do realizacji z partnerami prywatnymi, przy czym 11 projektów stanowiło przedsięwzięcia koncesyjne, a 5 projektów partnerstwa publiczno-prywatne.**

Obecnie tendencja rynku jest zniżkowa, a liczba projektów w tym roku jest nawet niższa niż w pierwszym półroczu obowiązywania nowych ustaw¹. Od 2009 roku najwięcej projektów ogłoszono w I połowie 2010 roku, aż 38 przedsięwzięć.

▪ **Formuły realizacji przedsięwzięć**

Przedsięwzięcia ogłoszone w 2011 roku realizowane są w różnych formułach prawno-finansowych:

- **7 koncesji na usługi;**
- **4 koncesje na roboty budowlane;**
- **4 PPP w trybie koncesji;**
- **Oraz 1 przedsięwzięcie planowane do realizacji w trybie PPP w PZP.**

Od momentu wejścia w życie nowych ustaw koncesja jest wiodącą formułą realizacji inwestycji publiczno-prywatnych w Polsce.

▪ **Podmioty publiczne**

W I połowie 2011 roku większość projektów publiczno-prywatnych została ogłoszona przez **gminy i miasta**. Ponadto dwa projekty zostały ogłoszone przez uczelnie wyższe oraz po jednym projekcie ogłosiły: jednostka budżetowa, spółka i agencja mieszkaniowa.

▪ **Lokalizacja inwestycji**

W I połowie 2011 roku pod względem liczby ogłoszonych projektów publiczno-prywatnych przodowało **województwo śląskie**, w którym ogłoszono 4 przedsięwzięcia. W następnej kolejności znalazły się województwa, w których ogłoszono po 2 projekty, czyli: mazowieckie, małopolskie, lubelskie i dolnośląskie.

▪ **Sektory, w których planowano PPP i koncesje**

Jak co roku, największą popularnością w zakresie projektów planowanych do realizacji z partnerami prywatnymi cieszy się sektor **sportowo-rekreacyjny**. Bardzo ważnym sektorem w 2011 roku jest również **gospodarka odpadami**, w którym ogłoszono aż trzy postępowania. Ogłoszono również po dwa postępowania edukacyjne i parkingowe.

▪ **Czas trwania przedsięwzięcia**

¹ Czyli ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (zwanej dalej: ustawą o PPP) oraz ustawy z dnia 9 stycznia 2009 r. o koncesji na roboty budowlane lub usługi (zwanej dalej: ustawą o koncesji).

Planowany czas trwania PPP i koncesji w analizowanych ogłoszeniach często stanowił jedno z kryteriów wyboru partnera prywatnego. Taka sytuacja miała miejsce aż w 5 przypadkach (3 koncesjach i 2 PPP w trybie koncesji).

- **Wartość przedsięwzięć**

W I półroczu 2011 roku w ogłoszonych postępowaniach podano w 14 przypadkach wartość projektów, która sumuje się do kwoty **1.230.566.249,00 zł netto**, stanowiącej wartość rynku PPP za I połowę 2011 r.

- **PPP a środki unijne**

W I połowie 2011 roku tylko w jednym projekcie planuje się połączenie funduszy unijnych z formułą partnerstwa publiczno-prywatnego. Tym przedsięwzięciem jest System Gospodarki Odpadami dla Miasta Poznania - Kontrakt 1, który odnosi się do Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013, oś II, Gospodarka odpadami i ochrona powietrza.

- **Procedura wyboru partnera prywatnego**

Koncesyjny tryb wyboru partnera prywatnego przewidziany w Ustawie o koncesji został zastosowany w 11 projektach koncesyjnych i w 4 projektach PPP w trybie koncesji ogłoszonych w I połowie 2011 r. Jeden z trybów przewidziany w Prawie zamówień publicznych, tj. dialog konkurencyjny, został stosowany w jedynym projekcie PPP w PZP w I połowie 2011 r.

- **Wynagrodzenie partnera prywatnego**

W I połowie 2011 roku w 8 przypadkach można było się spodziewać finansowego zaangażowania podmiotu publicznego. W I połowie 2011 r. w 9 na 14 projektów, w których poinformowano o wynagrodzeniu przewidzianym dla partnera prywatnego, przewidziano wynagrodzenie w formie wyłącznego prawa do eksploatacji obiektu czy infrastruktury. Wynagrodzenie to w 3 projektach na 5 pozostałych przedsięwzięć oprócz prawa do eksploatacji, miało postać: dopłat, wypłaconego wynagrodzenia, bądź płatności podmiotu publicznego.

- **Stan realizacji projektów publiczno-prywatnych w I połowie 2011 r.**

Obecnie większość projektów znajduje się na etapach poprzedzających podpisanie umowy między partnerami – 3 projekty są na etapie negocjacji, 2 rozpatrywania wniosków oraz w 2 przypadkach nie upłynął jeszcze termin składania wniosków.

W I półroczu 2011 roku zdecydowany prym wiodą projekty w formule koncesji na usługi – zostało ogłoszonych 7 takich projektów i podpisano aż 4 umowy.

Dalszej realizacji w I połowie 2011 roku podlegały aż 24 projekty z 2010 roku oraz 10 projektów ogłoszonych w 2009 roku.

W sumie, od momentu obowiązywania nowych ustaw na początku 2009 roku, podpisano 20 umów z partnerami prywatnymi, z czego 8 z nich stanowiło umowy o koncesji na usługi, 7 umowy o koncesji na roboty budowlane, 2 umowy o PPP w trybie koncesji oraz 3 umowy o PPP w PZP.

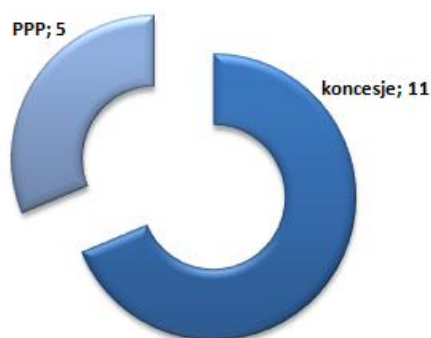
3. Rynek koncesji i PPP w I połowie 2011 roku

3.1 Statystyki ogólne

Ogłoszenia o koncesji i PPP w I połowie 2011 r.

W pierwszym półroczu 2011 roku podmioty publiczne ogłosiły **16 projektów planowanych do realizacji z partnerami prywatnymi**, przy czym 11 projektów stanowiło przedsięwzięcia koncesyjne, a 5 projektów partnerstwa publiczno-prywatne.

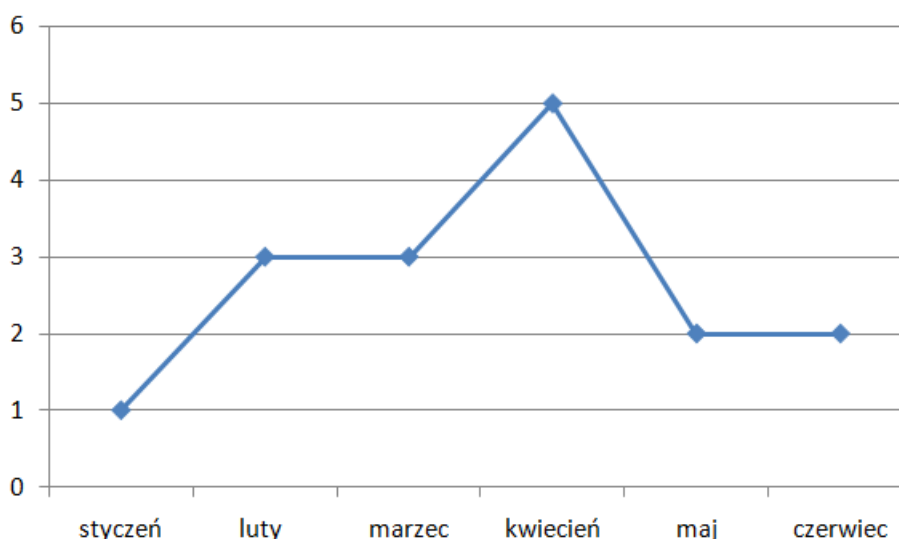
Wykres nr 1: Ogłoszenia o koncesji i PPP w I połowie 2011 r.



Źródło: Opracowanie Investment Support na podstawie ogłoszeń z BZP i TED

Na poniższym zaś wykresie przedstawiono dynamikę rynku projektów PPP i koncesyjnych w układzie miesięcznym. Najwięcej projektów w I połowie 2011 roku zostało ogłoszonych w kwietniu.

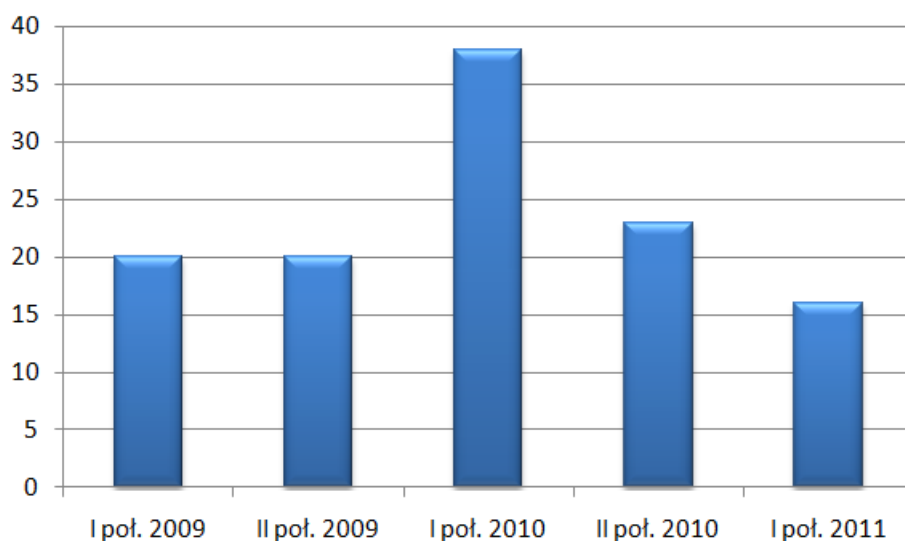
Wykres nr 2: Ogłoszenia o koncesji i PPP w podziale na miesiące w I poł. 2011 r.



Źródło: Opracowanie Investment Support na podstawie ogłoszeń z BZP i TED

Natomiast, jeśli chodzi o dynamikę rynku w ostatnich latach, znakomicie pokazuje ją wykres przedstawiający liczbę ogłaszanych projektów w poszczególnych półroczach od momentu obowiązywania nowych ustaw.

Wykres nr 3: Ogłoszenia o koncesji i PPP w układzie półrocznym w latach 2009-2011



Źródło: Opracowanie Investment Support na podstawie ogłoszeń z BZP i TED

Jak widać na powyższym wykresie, najwięcej projektów ogłoszono w I połowie 2010 roku. **Obecnie tendencja rynku jest zniżkowa, a liczba projektów w tym roku jest nawet niższa niż w pierwszym półroczu obowiązywania nowych ustaw.** Najwięcej projektów ogłoszono w I połowie 2010 roku, aż 38 przedsięwzięć. Warto przypomnieć, że w I połowie 2009 roku ogłoszono 20 projektów według nowych zasad, wynikających z nowych regulacji, oraz jedyne w 2009 roku ogłoszenie o koncesji według starych zasad (koncesja według Prawa zamówień publicznych). Był to projekt koncesji na roboty budowlane pn. „Zaprojektowanie, sfinansowanie i budowa zespołu 3 parkingów podziemnych w Gdańsku”.

Formuły realizacji planowanych projektów

Przedsięwzięcia ogłoszone w 2011 roku realizowane są w różnych formułach prawno-finansowych:

- **7 koncesji na usługi;**
- **4 koncesje na roboty budowlane;**
- **4 PPP w trybie koncesji;**
- **Oraz 1 przedsięwzięcie planowane do realizacji w trybie PPP w PZP.**

Różne formuły prawno-finansowe wynikają z możliwych do zastosowania trybów wyboru partnera prywatnego, tj. zgodnie z ustawą o PPP, przeprowadzany jest w trybie Ustawy - Prawo zamówień publicznych (dalej: ustawa PZP) albo w trybie ustawy o koncesji. Ustawa o koncesji przewiduje odrębny tryb wyboru koncesjonariusza.

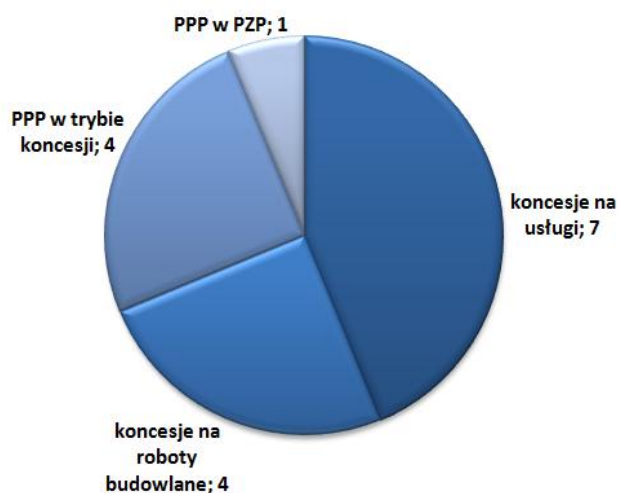
Mając na względzie powyższe, na potrzeby niniejszego Raportu koncesje realizowane zgodnie z Ustawą o koncesji na roboty budowlane lub usługi nazywane są dalej „koncesjami na roboty budowlane” lub „koncesjami na usługi” w zależności od przedmiotu inwestycji, projekty realizowane w partnerstwie publiczno-prywatnym, gdzie zastosowano koncesję jako procedurę wyboru partnera prywatnego, nazywane są dalej „PPP w trybie koncesji”,

a projekty PPP, w których partner będzie wybierany zgodnie z procedurą przewidzianą ustawą PZP nazywane są dalej: „PPP w PZP”.

W 2011 roku, mimo trudnej sytuacji na rynku partnerstwa publiczno-prywatnego, ogłoszono aż 13 zupełnie nowych przedsięwzięć, niebędących powtórzeniem projektów z poprzednich lat.

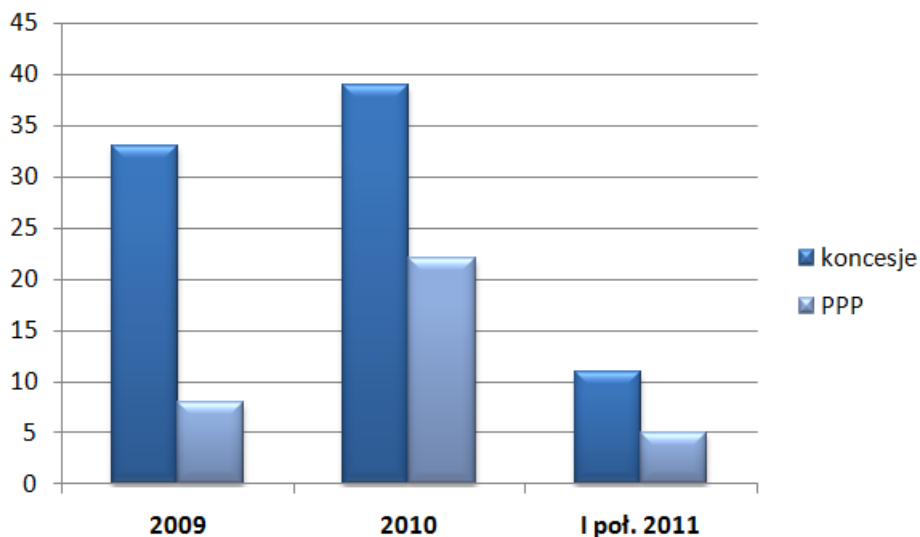
Poniższy wykres nr 4 przedstawia omówione zależności.

Wykres nr 4: Ogłoszenia o koncesji i PPP w I połowie 2011 r. w podziale na formuły realizacji



Źródło: Opracowanie Investment Support na podstawie ogłoszeń z BZP i TED

Wykres nr 5: Ogłoszenia o koncesji i PPP w latach 2009-2011



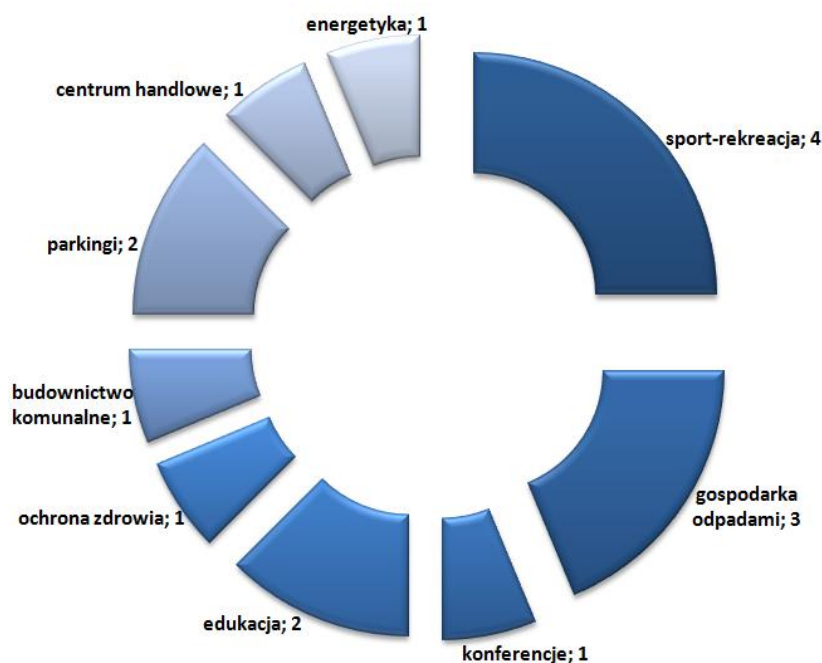
Źródło: Opracowanie Investment Support na podstawie ogłoszeń z BZP i TED

Od momentu wejścia w życie nowych ustaw: ustawy o PPP i ustawy o koncesji na roboty budowlane, koncesja jest wiodącą formułą realizacji inwestycji publiczno-prywatnych w Polsce. Trend ten został również zachowany w I półroczu 2011 r.

Sektory gospodarki, w których planowano koncesje i PPP

Realizacja projektów publiczno-prywatnych jest możliwa dla przedsięwzięć z różnych sektorów gospodarki. W I półroczu 2011 roku projekty należały do sektorów, z których realizowano już przedsięwzięcia w poprzednich latach.

Wykres nr 6: Liczba ogłoszeń w I połowie 2011 w podziale na sektory gospodarcze



Źródło: Opracowanie Investment Support na podstawie ogłoszeń z BZP i TED

Jak co roku, największą popularnością w zakresie projektów planowanych do realizacji z partnerami prywatnymi cieszy się sektor **sportowo-rekreacyjny**. Bardzo ważnym sektorem w 2011 roku jest również **gospodarka odpadami**, w którym ogłoszono aż trzy postępowania. Ogłoszono również po dwa **postępowania edukacyjne i parkingowe**.

Ponadto, warto podkreślić, iż trzy poniższe postępowania stanowiły ponowne ogłoszenia projektów, które nie doszły do skutku w poprzednich latach:

- Gmina Zabierzów - Postępowanie o zawarcie umowy koncesji na realizację w kompletnym stanie wykończeniowym pod klucz budynku ośrodka (centrum) usług medycznych, wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu;
- Wrocławskie Przedsiębiorstwo Hala Ludowa Sp. z o.o. - Budowa parkingu podziemnego dwukondygnacyjnego wraz z częścią naziemną w poziomie terenu, niezbędną infrastrukturą na terenie Zespołu Hali Stulecia we Wrocławiu;
- Miasto Chełm - Centrum sportów wodnych – modernizacja miejsca wykorzystywanego do kąpeli Glinianki w Chełmie.

W raportach Investment Support statystyki prowadzone są zawsze w oparciu o całkowitą liczbę wszystkich ogłoszeń, ze względu na występujące przeformułowywanie projektów po ich ponownym ogłoszeniu, jak również potraktowanie każdego ogłoszenia jako szansy biznesowej, do której mogli zgłosić się partnerzy prywatni.

Tabela nr 1 pokazuje podział planowanych projektów ze względu na formułę realizacji w różnych sektorach.

Tabela nr 1: Podział przedsięwzięć według formuły realizacji w różnych sektorach

Sektor/ Formuła realizacji	Koncesja na roboty budowlane	Koncesja na usługi	PPP w trybie koncesji	PPP w PZP
Sport i rekreacja		3	1	
Gospodarka odpadami		1	1	1
Konferencje		1		
Edukacja	1		1	
Ochrona zdrowia	1			
Budownictwo komunalne	1			
Parkingi	1		1	
Centrum handlowe		1		
Energetyka		1		

Źródło: Opracowanie Investment Support na podstawie ogłoszeń z BZP i TED

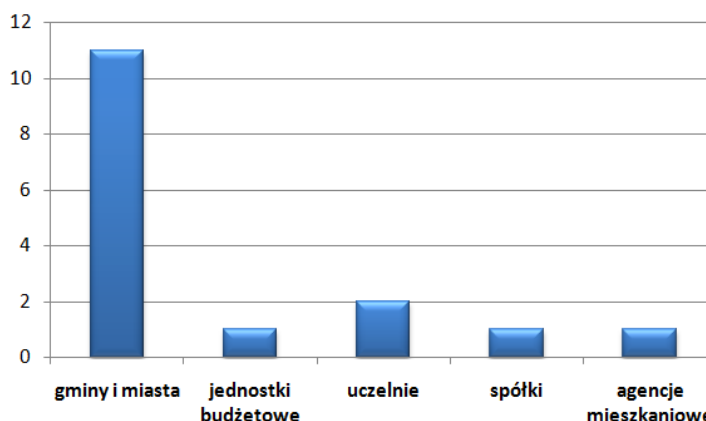
Przedsięwzięcia sportowo-rekreacyjne były planowane do realizacji najczęściej w formule koncesji na usługi, w której to formule realizowano również przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami, konferencji, centrów handlowych i energetyki.

Projekty parkingowe i edukacyjne były planowane w formułach koncesji na roboty budowlane, bądź PPP w trybie koncesji. Natomiast w tej ostatniej formule planowano również projekty ochrony zdrowia i budownictwa komunalnego. Jedyny projekt planowany do realizacji w formule PPP w PZP należał do sektora gospodarki odpadami.

Podmioty publiczne ogłaszające koncesje i PPP

W I połowie 2011 roku większość projektów publiczno-privatnych została ogłoszona przez **gminy i miasta**. Ponadto dwa projekty zostały ogłoszone przez uczelnie wyższe oraz po jednym projekcie ogłosiły: jednostka budżetowa, spółka i agencja mieszkaniowa.

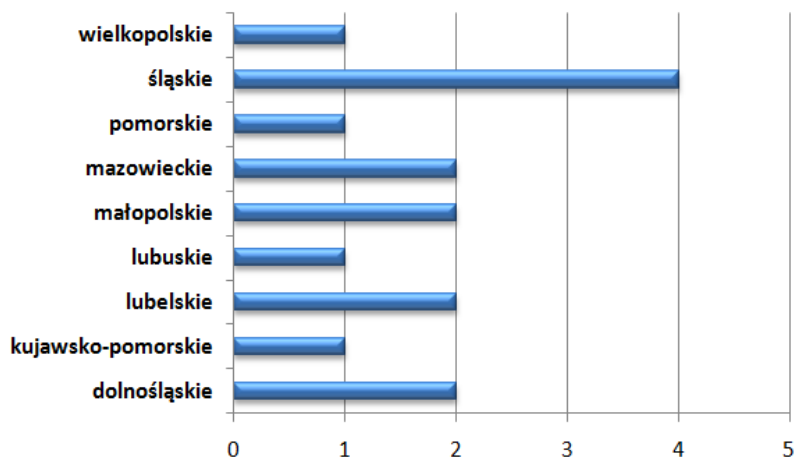
Wykres nr 7: Liczba ogłoszeń według podmiotów ogłaszających



Źródło: Opracowanie Investment Support na podstawie ogłoszeń z BZP i TED

W I połowie 2011 roku pod względem liczby ogłoszonych projektów publiczno-prywatnych przodowało **województwo śląskie**, w którym ogłoszono 4 przedsięwzięcia. W następnej kolejności znalazły się województwa, w których ogłoszono po 2 projekty, czyli: **mazowieckie, małopolskie, lubelskie i dolnośląskie**.

Wykres nr 8: Liczba ogłoszeń w I połowie 2011 według województw



Źródło: Opracowanie Investment Support na podstawie ogłoszeń z BZP i TED

W 2010 roku liderem klasyfikacji było województwo małopolskie, w którym ogłoszono 13 projektów. Na drugim miejscu znalazło się województwo mazowieckie i tuż za nim województwo pomorskie. W 2010 roku zabrakło inwestycji PPP w województwie zachodniopomorskim i podlaskim. W 2009 r. pod względem stosowania formuł publiczno-prywatnych przodowało województwo wielkopolskie, aż 10 ogłoszeń pochodziło z tego województwa.

3.2 Warunki realizacji przedsięwzięć w formule koncesji i w PPP

Czas trwania projektu

Warto przypomnieć, że okres, na jaki planuje się zawrzeć umowę koncesji nie może być dłuższy aniżeli:

- 30 lat - dla koncesji na roboty budowlane (art. 24 ust. 1 pkt. 1 Ustawy o koncesji);
- 15 lat – dla koncesji na usługi (art. 24 ust. 1 pkt. 2 Ustawy o koncesji);

chyba, że przewidywany okres zwrotu nakładów koncesjonariusza poniesionych w związku z wykonywaniem koncesji jest dłuższy od wymienionych powyżej.

Planowany czas trwania PPP i koncesji w analizowanych ogłoszeniach często stanowił jedno z kryteriów wyboru partnera prywatnego. Taka sytuacja miała miejsce aż w 5 przypadkach (3 koncesjach i 2 PPP w trybie koncesji).

W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie planowanego czasu trwania projektów, w których czas trwania umowy nie stanowił kryterium wyboru, lecz został zaproponowany przez podmiot publiczny.

Tabela nr 2: Zestawienie czasu trwania umowy z ogłoszonych postępowań w I poł. 2011 r.

Formuła realizacji projektu	Czas trwania umowy zaproponowany w ogłoszeniach (w latach)
Koncesja na usługi	Od 8 do 15, 5, 10, 2, 10, 15, 15
Koncesja na roboty budowlane	30
PPP w trybie koncesji	Od 15 do 25, 10
PPP w PZP	40

Źródło: Opracowanie Investment Support na podstawie ogłoszeń z BZP i TED

Jak widać w powyższym zestawieniu, najczęściej występujący czas trwania umowy to 10 lub 15 lat. Jednakże czas ten waha się w zależności od projektu i formuł realizacji od 2 do 40 lat.

Termin wykonania projektów

Oprócz czasu trwania współpracy, warto przeanalizować, ile czasu posiadają inwestorzy na wykonanie danego przedmiotu zamówienia. Tylko w 9 ogłoszeniach odniesiono się do oczekiwanego czasu wykonania przedmiotu zamówienia, z czego aż w 5 przypadkach stanowił on kryterium wyboru partnera prywatnego. **W ogłoszeniach, w których podano ten oczekiwany czas znajdował się on w przedziale 2-5 lat.**

W jednym ogłoszeniu nie podano informacji dotyczącej oczekiwanego terminu wykonania przedmiotu projektu, natomiast w sześciu projektach termin ten nie dotyczył projektu ze względu na formułę realizacji inwestycji w koncesji na usługi, która nie obejmowała wykonania na początku żadnych prac budowlanych.

Wykorzystanie funduszy UE

W I połowie 2011 roku tylko w jednym projekcie planuje się połączenie funduszy unijnych z formułą partnerstwa publiczno-prywatnego.

Tym przedsięwzięciem jest System Gospodarki Odpadami dla Miasta Poznania - Kontrakt 1, który odnosi się do Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013, oś II, Gospodarka odpadami i ochrona powietrza.

Wartość projektów

W I półroczu 2011 roku w ogłoszonych postępowaniach podano w 14 przypadkach wartość projektów, która sumuje się do kwoty 1.230.566.249,00 zł netto, stanowiącej wartość rynku PPP za I połowę 2011 r.

Przyjęto uśrednioną wartość w przypadku, gdy w ogłoszeniu podana była ona w przedziale wartości. W przypadku wartości podanych w walucie Euro, zostały one przeliczone na PLN według średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych wynosi 3,8771 zgodnie z rozporządzeniem Prezesa Rady

Ministrów z 19 grudnia 2007 r. w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych (Dz. U. nr 241 poz. 1763).

Trzeba również zaznaczyć, że w przypadku dwóch projektów w ogłoszeniu uwzględniono tylko informację, że wartość zamówienia przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 4 845 000 EUR. W takim przypadku do statystyk została wzięta jedynie kwota progu przeliczona na złotówki.

Zakres szacowanych wartości projektów w zależności od sektora gospodarki przedstawiony jest na poniższej tabeli nr 3.

Tabela nr 3: Zakres szacowanych wartości projektów w danych sektorach

Sektor/ Formuła realizacji	Zakres wartości
Sport i rekreacja	320.000,00-300.000.000,00
Gospodarka odpadami	8.929.514,00-700.000.000,00
Konferencje	671.825,00
Edukacja	4.500.000,00-18.599.955,00
Ochrona zdrowia	3.300.000,00
Budownictwo komunalne	23.645.000,00
Parkingi	18.599.955,00-115.000.000,00
Centrum handlowe	20.000.000,00
Energetyka	bd.

Źródło: Opracowanie Investment Support na podstawie ogłoszeń z BZP i TED

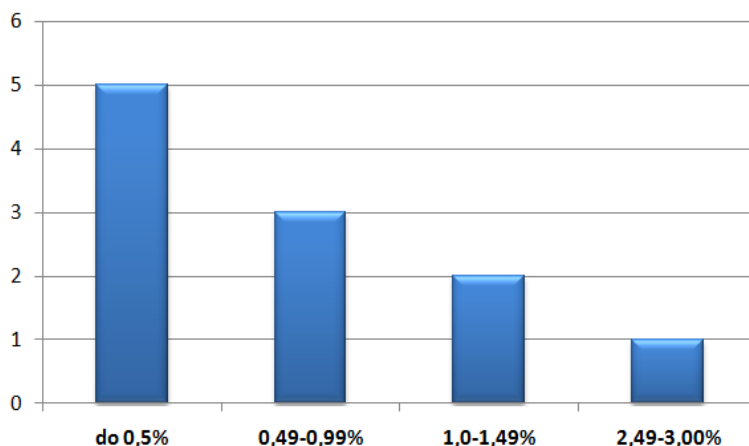
Do projektów o najwyższej szacowanej wartości należą:

- System Gospodarki Odpadami dla Miasta Poznania - Kontrakt 1 – szacowana wartość 700.000.000,00 zł;
- Świadczenie usług polegających na zarządzaniu Międzynarodowym Centrum Kongresowym oraz Halą Widowiskowo-Sportową Spodek w Katowicach – szacowana wartość od 200.000.000,00 do 400.000.000,00 zł;
- Zaprojektowanie, budowa i eksploatacja dwóch parkingów podziemnych w ramach Placu Dworcowego i Placu Bolesława Chrobrego w Katowicach wraz z organizacją i obsługą strefy płatnego parkowania wokół parkingów – od 105.000.000,00 do 135.000.000,00.

Wadium

W przypadku większości, ponieważ aż 13 przedsięwzięć, partner prywatny musiał uiścić wadium. Poniższy wykres przedstawia wysokość wadium względem wartości projektu w 11 projektach, w których w ogłoszeniu podano jednocześnie i szacowaną wartość projektu i kwotę wadium. **W I połowie 2011 roku najczęściej oczekiwano od potencjalnych partnerów prywatnych wniesienia wadium w wysokości do 0,5% wartości przedsięwzięcia. W większości przypadków wadium nie przekracza 1,49%.**

Wykres nr 9: Procentowy udział wadium w szacowanej wartości przedsięwzięcia



Źródło: Opracowanie Investment Support na podstawie ogłoszeń z BZP i TED

W sytuacji jednego projektu, mimo podania kwoty wadium w ogłoszeniu, projekt nie został ujęty w poniższym zestawieniu ze względu na podanie wartości projektu jedynie jako przekraczającą próg 4 845 000 EUR. W związku z tym kwota wadium stanowiła niewspółmiernie wysoki odsetek wartości, gdyby wziąć pod uwagę jedynie kwotę progu.

Wynagrodzenie partnera prywatnego

Z punktu widzenia partnera prywatnego jedną z najważniejszych kwestii w projekcie jest wynagrodzenie i wiążący się z nim ewentualny finansowy udział partnera publicznego w inwestycji. **W I połowie 2011 roku w 8 przypadkach można było się spodziewać finansowego zaangażowania podmiotu publicznego.**

Zależności te zostały przedstawione w poniższej tabeli nr 4.

Tabela nr 4: Formy wynagrodzenia partnera prywatnego w przedsięwzięciach.

Wynagrodzenie / Formuła realizacji inwestycji	Koncesja na roboty	Koncesja na usługi	PPP w trybie koncesji	PPP w PZP
Wyłącznie prawo do eksploatacji	1	5	3	
Wynagrodzenie	1			
Dopłaty ze strony podmiotu publicznego	1	1		
Płatności ze strony podmiotu publicznego			1	1

Źródło: Opracowanie Investment Support na podstawie danych BZP i TED

W I połowie 2011 r. w 9 na 14 projektów, w których poinformowano o wynagrodzeniu przewidzianym dla partnera prywatnego, przewidziano wynagrodzenie w formie wyłącznego prawa do eksploatacji obiektu czy infrastruktury. Wynagrodzenie to w 3 projektach na 5 pozostałych przedsięwzięć oprócz prawa do eksploatacji, miało postać: dopłat, wypłaconego wynagrodzenia, bądź płatności podmiotu publicznego.

3.3 Procedura wyboru partnera prywatnego

Wybór partnera prywatnego

W tej części raportu należy przypomnieć, że istnieją trzy możliwe ścieżki wyboru partnera prywatnego przewidziane w ustawie, w zależności od planowanego wynagrodzenia:

- Jeżeli wynagrodzeniem partnera prywatnego jest prawo do pobierania pożytków z przedmiotu partnerstwa publiczno-prywatnego, albo przede wszystkim to prawo wraz z zapłatą sumy pieniężnej, wyboru partnera prywatnego dokonuje się stosując przepisy ustawy o koncesji na roboty budowlane lub usługi z uwzględnieniem przepisów ustawy o PPP;
- W przypadkach innych niż określone powyżej, wyboru partnera prywatnego dokonuje się, stosując przepisy ustawy PZP z uwzględnieniem przepisów ustawy o PPP;
- W przypadkach, w których nie ma zastosowania ustawa o koncesji na roboty budowlane lub usługi ani ustawa PZP, wyboru partnera prywatnego dokonuje się w sposób gwarantujący zachowanie uczciwej i wolnej konkurencji oraz przestrzeganie zasad równego traktowania, przejrzystości i proporcjonalności, przy odpowiednim uwzględnieniu przepisów ustawy o PPP, a w przypadku wniesienia przez partnera publicznego wkładu własnego będącego nieruchomością, także przepisów ustawy o gospodarce nieruchomościami.

W pierwszym przypadku, podmiot publiczny, korzystając z przepisów ustawy o koncesji na roboty budowlane lub usługi, przeprowadza postępowanie, w którym zobowiązany jest zapewnić równe i niedyskryminacyjne traktowanie zainteresowanych podmiotów, działać w sposób przejrzysty oraz z zachowaniem zasad uczciwej konkurencji. Postępowanie ma charakter negocjacyjny i szczegółowo jest opisane w rozdziale 2 ustawy. **Ten tryb wyboru partnera prywatnego został zastosowany w 11 projektach koncesyjnych i w 4 projektach PPP w trybie koncesji ogłoszonych w I połowie 2011 r.**

W drugim przypadku wydaje się, iż najbardziej właściwym trybem wyboru partnera prywatnego, byłby tryb dialogu konkurencyjnego, który został uregulowany w ustawie Prawo zamówień publicznych (art. 60a – 60e). **Właśnie ten tryb będzie stosowany w jedynym projekcie PPP w PZP w I połowie 2011 r.**

W trzecim przypadku podmiot publiczny wybiera partnera prywatnego w sposób gwarantujący zachowanie uczciwej i wolnej konkurencji oraz przestrzeganie zasad równego traktowania, przejrzystości i proporcjonalności w trybie konkursu opartego o przepisy Ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks Cywilny (Dz.U. z 1964 r., Nr 16, poz. 93 z późn. zm.) lub w trybie przetargowym przewidzianym w ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 i Nr 106, poz. 675). Ze względu na wejście w życie przepisów nowelizujących ustawę o PPP dopiero w połowie lipca 2010 roku, nie zanotowano zastosowania tych trybów w projektach PPP ogłoszonych w 2010 roku i I połowie 2011 roku.

Warunki udziału w postępowaniach

Aby wziąć udział w postępowaniu na wybór partnera prywatnego, podmioty te muszą, oprócz wymogów formalnych opisanych w ogłoszeniach, również tych narzuconych przez ustawę PZP, zmierzyć się z wymogami odnośnie ich zdolności finansowej i technicznej.

Tabela nr 5: Warunki udziału w postępowaniach według formuły realizacji

Warunki udziału / Formuła realizacji	Koncesja na roboty budowlane	Koncesja na usługi	PPP w trybie koncesji	PPP w PZP
Potencjał techniczny i doświadczenie				
Wybudowanie co najmniej 1 obiektu	2		1	1
Wybudowanie co najmniej 2 obiektów	1		1	
Liczba zatrudnionych			1	
Dysponowanie osobami zdolnym do wykonania przedmiotu umowy	3	5	3	
Potencjał techniczny		1		
Zarządzanie co najmniej 1 obiektem		1		1
Zarządzanie co najmniej 2 obiektami		1		
Zaprojektowanie obiektu			1	1
Uprawnienia, zaświadczenia i koncesje		1		
Świadczenie usług			1	
Doświadczenie		5	1	
Zdolność finansowa i ekonomiczna				
Posiadanie środków finansowych lub zdolności kredytowej	4	6	4	1
Posiadanie polisy ubezpieczeniowej	3	3	2	
Odpowiednia wysokość przychodów/obrotów			2	
Efektywność finansowa (odpowiednie wskaźniki finansowe)			1	

Źródło: Opracowanie Investment Support na podstawie ogłoszeń z BZP i TED

Warto podkreślić, że posiadanie środków finansowych lub zdolności kredytowej jest warunkiem stosowanym we wszystkich postępowaniach niezależnie od formuły realizacji inwestycji.

W przypadku koncesji na roboty budowlane innymi najczęściej stosowanymi warunkami udziału w postępowaniu są: dysponowanie osobami zdolnymi do wykonania przedmiotu zamówienia, posiadanie polisy ubezpieczeniowej i wybudowanie co najmniej 1 obiektu.

Warunki udziału, które zostały użyte w obydwu postępowaniach koncesji na usługi to: posiadanie środków lub zdolności kredytowej, posiadanie polisy ubezpieczeniowej, dysponowanie osobami zdolnymi do wykonania przedmiotu zamówienia, doświadczenie, zarządzanie obiektami oraz posiadanie odpowiednich uprawnień i koncesji.

W ogłoszeniach projektów planowanych do realizacji w PPP w trybie koncesji stosowano: posiadanie środków lub zdolności kredytowej, wybudowanie obiektów, doświadczenie, dysponowanie osobami, zaprojektowanie obiektu oraz odpowiednią wysokość przychodów/obrotów i efektywność finansową (odpowiednie wskaźniki finansowe). W przypadku przedsięwzięć PPP w trybie PZP dotyczyły one wszystkie jednego projektu z zakresu gospodarki odpadami w Poznaniu.

Kryteria oceny ofert

Na poniższym zestawieniu przedstawiono kryteria wyboru partnera prywatnego stosowane w postępowaniach w I połowie 2011 r.

Tabela nr 6: Kryteria wyboru partnera prywatnego według formuł realizacji przedsięwzięć

Kryterium/Formuła realizacji projektu	Koncesja na usługi	Koncesja na roboty budowlane	PPP w trybie koncesji	PPP w PZP
Wysokość nakładów	3			
Termin realizacji	1	2	4	
Wysokość przewidywanych płatności	3			
Ilość dni bezpłatnego korzystania przez Koncesjodawcę	1			
Dopłaty ze strony Koncesjodawcy	1			
Ceny	2	1	1	
Opłata za usługi	1			
Czas trwania umowy	4	3	3	
Udział finansowy podmiotu publicznego	1	1	2	1

Zakres realizacji zadań	1	1	2	
Doświadczenie	1			
Podział zadań i ryzyk			4	1
Wynagrodzenie	1		1	1
Podział dochodów			2	
Koszt serwisu pogwarancyjnego i utrzymania po zakończeniu umowy	1			
Aspekty środowiskowe			1	

Źródło: Opracowanie Investment Support na podstawie ogłoszeń z BZP i TED

W I połowie 2011 roku zaobserwowano niemal te same kryteria jak stosowane w poprzednich latach. Do nowych kryteriów należały: koszt serwisu pogwarancyjnego i utrzymania po zakończeniu umowy oraz aspekty środowiskowe.

Do najczęściej stosowanych kryteriów przy inwestycjach planowanych do realizacji w koncesji na roboty budowlane należały: czas trwania umowy i termin realizacji przedmiotu umowy.

W przypadku koncesji na usługi stosowanymi kryteriami były: czas trwania umowy, wysokość nakładów i przewidywanych płatności oraz poziom cen.

W przedsięwzięciach partnerstwa publiczno-prywatnego w trybie koncesji stosowano najczęściej kryteria: termin realizacji, czas trwania umowy, podział zadań i ryzyk, podział dochodów, zakres realizacji zadań, udział finansowy podmiotu publicznego, .

W przypadku PPP w trybie PZP kryteria dotyczyły jednego projektu z zakresu gospodarki odpadami w Poznaniu i należały do nich: udział finansowy podmiotu publicznego, podział zadań i ryzyk oraz wynagrodzenie.

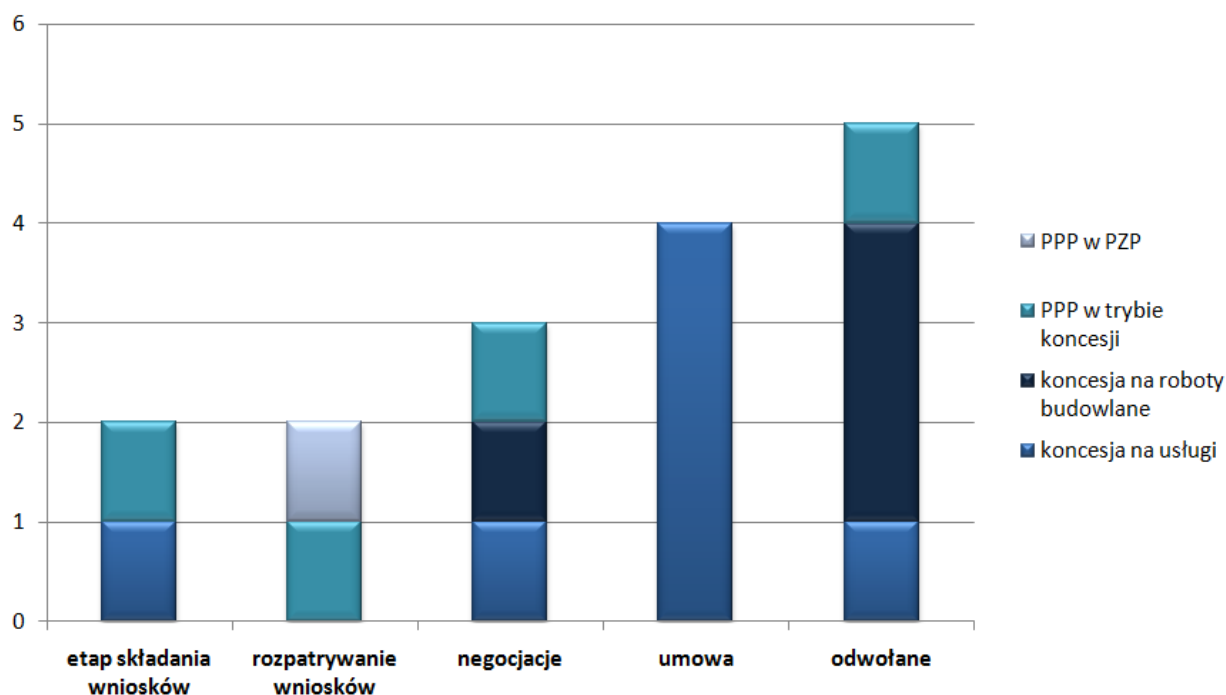
Podsumowując, kryteria wyboru partnera prywatnego różnią się w zależności od formuły realizacji inwestycji. Do najczęściej stosowanych należą: czas trwania umowy (też okres eksploatacji), termin wykonania, podział zadań i ryzyk, udział finansowy podmiotu publicznego, zakres realizacji zadań oraz poziom cen.

3.4 Biznesowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięć w koncesji i w PPP

Stan realizacji projektów ogłoszonych w I połowie 2011 r.

W I połowie 2011 roku projekty publiczno-prywatne znajdują się na różnych etapach realizacji. Na poniższym wykresie przedstawiono status realizacji przedsięwzięć ogłoszonych w I półroczu 2011 roku.

Wykres nr 10: Stan realizacji projektów z I połowy 2011 roku względem formuł realizacji



Źródło: Opracowanie Investment Support na podstawie rozmów z przedstawicielami podmiotów publicznych

Obecnie większość projektów znajduje się na etapach poprzedzających podpisanie umowy między partnerami – 3 projekty są na etapie negocjacji, 2 rozpatrywania wniosków oraz w 2 przypadkach nie upłynął jeszcze termin składania wniosków.

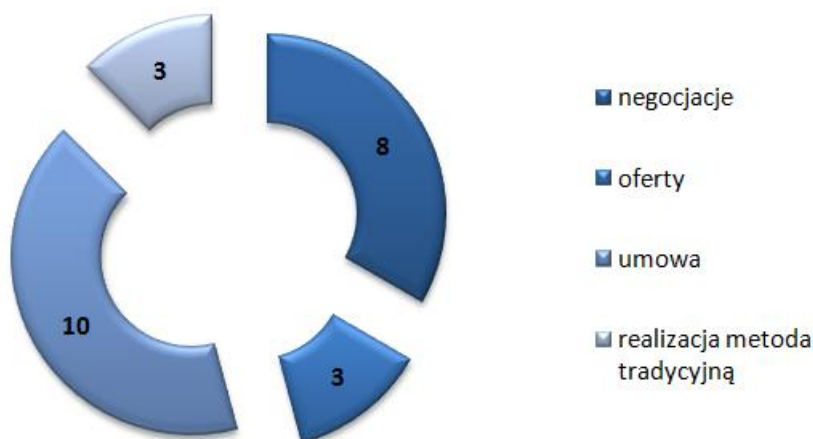
W I półroczu 2011 roku zdecydowany prym wiodą projekty w formule koncesji na usługi – zostało ogłoszonych 7 takich projektów i podpisano aż 4 umowy:

- Miasto Gliwice - Zarządzanie krytą pływalnią Neptun w Gliwicach przy ul. Dzionkarzy;
- Zarząd Infrastruktury Komunalnej i Transportu w Krakowie - Obsługa i administrowanie Zbiorczym Punktem Gromadzenia Odpadów przy ul. Nowohuckiej w Krakowie;
- Politechnika Warszawska - Realizacja usług związanych z organizacją Konferencji Euroanalysis XVII (25-29 sierpnia 2013 r.) Organizacja części logistycznej i technicznej, niezbędnych przy organizacji Konferencji Euroanalysis XVII w dniach 25-29 sierpnia 2013 r., w ramach umowy o partnerstwie publiczno prywatnym (Dz. U. z 2009 r. Nr 19, poz. 100, z późn. zm.);
- Gmina Skąpe – Zagospodarowanie, eksploatacja i zarządzanie kąpieliskiem na terenie jeziora w miejscowości Niesulice.

Obecny stan realizacji projektów z 2010 roku

Obecnie w I połowie 2011 roku dalej realizowane są projekty ogłoszone również w poprzednich latach. Poniższy wykres przedstawia stan realizacji przedsięwzięć ogłoszonych w 2010 roku. **Dalszej realizacji w I połowie 2011 roku podlegały aż 24 projekty z 2010 roku.**

Wykres nr 11: Stan realizacji projektów z 2010 roku



Źródło: Opracowanie Investment Support na podstawie rozmów z przedstawicielami podmiotów publicznych
Do projektów ogłoszonych w 2010 roku, w których zawarto już umowę z partnerem prywatnym należą:

- Zaprojektowanie i budowa obiektu pn.: Centralny Park Rekreacji, Balneologii, Turystyki i Wypoczynku „Termy Gostynińskie”;
- Przebudowa Domu Opieki Społecznej w Kobylnicy na potrzeby Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego oraz wykonywania zadań o charakterze komplementarnym;
- Rewitalizacja Budynku przy ul. Radziwiłłowskiej 3, zgodnie z umową zawartą na podstawie przepisów ustawy z dnia 19.12.2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym;
- Obsługa przewozów w transporcie zbiorowym na terenie Gminy Łazy;
- Budowa w Pieckach kotłowni na biomasę;
- Wybór partnera prywatnego w ramach umowy o partnerstwie publiczno - prywatnym: Uruchomienie linii przewozów regularnych dzieci do szkoły i innych osób w Gminie Ustka;
- Zaprojektowanie oraz częściowe sfinansowanie przebudowy drogi gminnej nr 101130G, 101202G i skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 203 wraz z budową oświetlenia drogowego - wybór partnera prywatnego w ramach umowy o partnerstwie publiczno – prywatnym;
- Skład, druk, kolportaż wydania papierowego oraz przygotowanie wydania internetowego, jak również sprzedaż i obsługa sprzedaży prenumeraty wersji papierowej i abonamentu wydania internetowego dwumiesięcznika Biuletyn Skarbowy Ministerstwa Finansów;

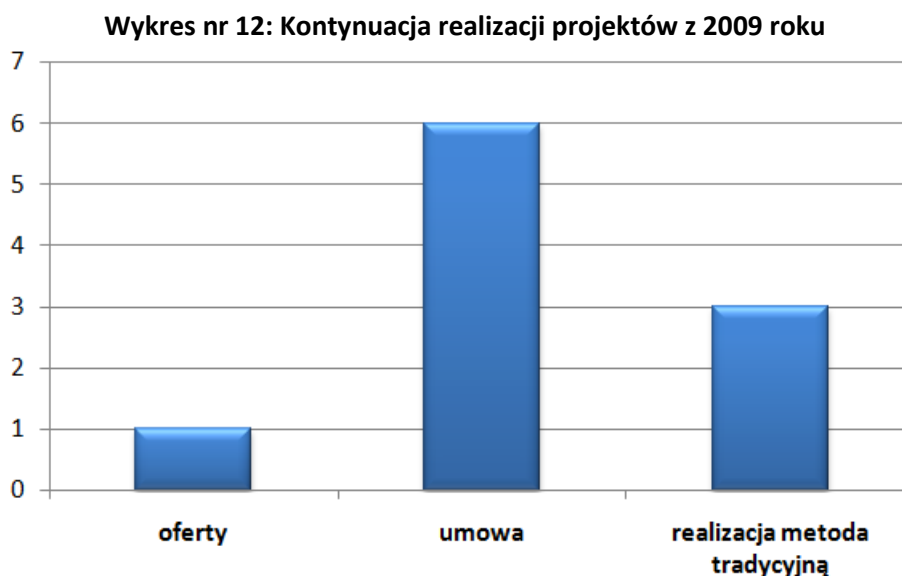
- Budowa parkingu podziemnego wraz z niezbędną infrastrukturą pod placem Nowy Targ we Wrocławiu oraz z nawierzchnią placu i jej zagospodarowaniem;
- Postępowanie o udzielenie koncesji na budowę cmentarza w Podgórkach Tynieckich w Krakowie wraz z obiektem ceremonialnym i spoielarnią.

Do projektów, które znajdują się na etapie składania ofert należą:

- Wybór partnera prywatnego do realizacji przedsięwzięcia dotyczącego „budowy oraz eksploatacji drogi stanowiącej połączenie komunikacyjne z terenem inwestycyjnym „Tuczawa” w Dąbrowie Górniczej”;
- Zagospodarowanie terenów dworca PKP w Sopocie oraz sąsiadujących z nimi terenów, z udziałem podmiotów prywatnych;
- Świadczenie usług polegających w szczególności na odbudowie oraz wykorzystaniu statku Lubecki do wykonywania usług publicznego pasażerskiego transportu wodnego śródlądowego, w tym usług z zakresu edukacji, kultury, opieki nad zabytkami i promocji, pn. Pasażerska żegluga śródlądowa statkiem bocznokołowym Lubecki ex. Warmia, realizowanych w ramach udzielonej koncesji na usługi.

Obecny stan realizacji projektów z 2009 roku

Dalszej realizacji podlega również 10 projektów ogłoszonych w 2009 roku. Jedno przedsięwzięcie znajduje się na etapie ofert, sześć na etapie umowy, a w przypadku trzech projektów podjęto decyzję o realizacji metodą tradycyjną. Status projektów publiczno-prywatnych ogłoszonych w 2009 roku przedstawiono na poniższym wykresie.



Źródło: Opracowanie Investment Support na podstawie rozmów z przedstawicielami podmiotów publicznych

Do projektów ogłoszonych w 2009 roku, w których zawarto już umowę z partnerem prywatnym należą:

- Koncesja na prowadzenie działalności zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Miasta Będzina;

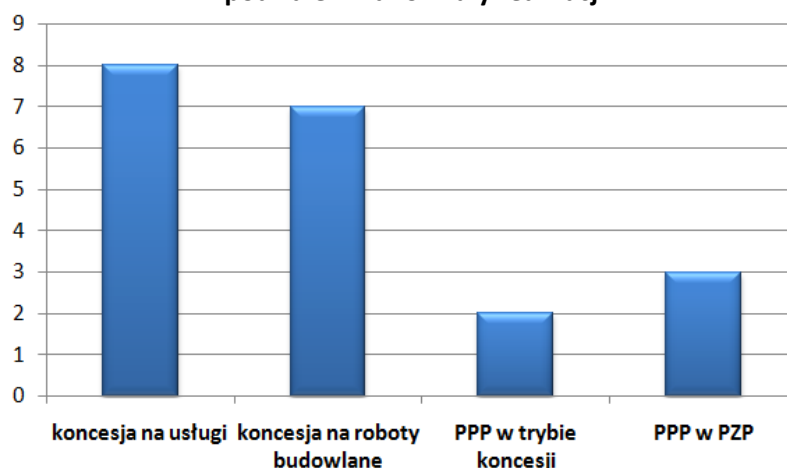
- Roboty budowlane polegające na zaprojektowaniu, wykonaniu i wyposażeniu w niezbędne instalacje obiektu szpitalnego przy SP ZOZ Szpitalu Wielospecjalistycznym w Jaworznie z przeznaczeniem na stację dializ wraz z poradnią nefrologiczną;
- Roboty budowlane polegające na zaprojektowaniu, wykonaniu i wyposażeniu w niezbędne instalacje i media oraz sprzęt, właściwe dla funkcji i przeznaczenia tego typu obiektu szpitalnego przy SP ZOZ Szpitalu Wielospecjalistycznym w Jaworznie z przeznaczeniem na oddział łóżkowy nefrologiczny;
- Koncesja na prowadzenie działalności zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie gminy Kiszkowo;
- Koncesja na roboty budowlane dla zadania pn. "Kompleks mineralnych basenów w Solcu – Zdroju";
- Budowa parkingu podziemnego wraz z niezbędną infrastrukturą pod placem Nowy Targ we Wrocławiu oraz z nawierzchnią placu i jej zagospodarowaniem.

Do projektów, które znajdują się na etapie składania ofert, należy przedsięwzięcie Miasta Katowic „Projektowanie, budowa, finansowanie, zarządzanie oraz eksploatacja Miejskiego Zespołu Rekreacyjno-Sportowego i Kąpieliskowego pn. „Park Wodny w Katowicach”.

W sumie, od momentu obowiązywania nowych ustaw na początku 2009 roku, podpisano 20 umów z partnerami prywatnymi, z czego 8 z nich stanowiło umowy o koncesji na usługi, 7 umowy o koncesji na roboty budowlane, 2 umowy o PPP w trybie koncesji oraz 3 umowy o PPP w PZP.

Na wykresie nr 13 przedstawiono omówione zależności.

Wykres nr 13: Umowy z partnerami prywatnymi podpisane w latach 2009-I poł. 2011 r. z podziałem na formuły realizacji



Źródło: Opracowanie Investment Support na podstawie danych z BZP i TED.

Ponadto, projekty, dla których została już podpisana umowa z partnerem prywatnym należały do różnych sektorów gospodarczych.

Dotychczas ogłoszone projekty, których realizacja doprowadziła do podpisania umowy między partnerem publicznym i prywatnym, należą aż do 12 różnych sektorów gospodarczych.

Tabela nr 7: Podpisane umowy z partnerami prywatnymi według formuły realizacji z podziałem na sektory gospodarcze

Sektor gospodarczy/Formuła realizacji	Koncesja na usługi	Koncesja na roboty budowlane	PPP w trybie koncesji	PPP w PZP
Sport-rekreacja	2	2		
Gospodarka odpadami	1			
Konferencje	1			
Transport	1			1
Usługi wydawnicze	1			
Wod-Kan	2			
Gospodarka komunalna		1		
Energetyka		1		
Parkingi		1		
Ochrona zdrowia		2	1	1
Kultura			1	
Drogi				1

Źródło: Opracowanie Investment Support na podstawie danych z BZP i TED.

Najwięcej umów podpisano dla projektów z zakresu ochrony zdrowia oraz sportu i rekreacji – po 4 umowy. Po dwa przedsięwzięcia udało się sfinalizować poprzez umowę publiczno-prywatną w zakresie transportu oraz wod-kan.

Ponadto podpisano po jednej umowie w sektorach: gospodarki odpadami, konferencji, usług wydawniczych, gospodarki komunalnej, energetyki, parkingów, kultury i dróg.

4. Zestawienie projektów koncesyjnych i PPP w I połowie 2011 r. w Polsce

Lp.	Podmiot publiczny	Nazwa projektu	Data ogłoszenia	Termin składania wniosków
1	Miasto Katowice	Świadczenie usług polegających na zarządzaniu Międzynarodowym Centrum Kongresowym oraz Halą Widowiskowo-Sportową Spodek w Katowicach.	19.01.2011	31.03.2011
2	Miasto Gliwice	Zarządzanie krytą pływalnią Neptun w Gliwicach przy ul. Dzionkarzy.	1.02.2011	17.03.2011
3	Zarząd Infrastruktury Komunalnej i Transportu w Krakowie	Obsługa i administrowanie Zbiorczym Punktem Gromadzenia Odpadów przy ul. Nowohuckiej w Krakowie.	10.02.2011	4.03.2011
4	Politechnika Warszawska	Realizacja usług związanych z organizacją Konferencji Euroanalysis XVII (25-29 sierpnia 2013 r.) Organizacja części logistycznej i technicznej, niezbędnych przy organizacji Konferencji Euroanalysis XVII w dniach 25-29 sierpnia 2013 r., w ramach umowy o partnerstwie publiczno prywatnym (Dz. U. z 2009 r. Nr 19, poz. 100, z późn. zm.).	10.02.2011	4.03.2011
5	Uniwersytet Medyczny w Lublinie	Budowa i przebudowa akademików dla Uniwersytetu Medycznego w Lublinie	9.03.2011	30.05.2011
6	Gmina Miasto Tychy	Zaprojektowanie, rozbudowa i adaptacja budynku Zasadniczej Szkoły Metalowej w Tychach, przy ul. Nowokościelnej 11 na lokale mieszkalne.	15.03.2011	6.04.2011
7	Urząd Gminy Zabierzów	Postępowanie o zawarcie umowy koncesji na realizację w kompletnym stanie wykończeniowym pod klucz budynku ośrodka (centrum) usług medycznych, wraz z zagospodarowaniem przyległego terenu.	24.03.2011	24.05.2011
8	Miasto Poznań	System Gospodarki Odpadami dla Miasta Poznania - Kontrakt 1.	4.04.2011	3.06.2011
9	Gmina Miejska Bolesławiec	Wykonanie robót budowlanych w trybie koncesji polegających na wybudowaniu w systemie (BOMT) budynków mieszkalnych z przeznaczeniem na lokale komunalne i usługowe w Bolesławcu ul. Staroszkolna działka nr 105/27 obręb nr X.	7.04.2011	24.05.2011
10	Wrocławskie Przedsiębiorstwo Hala Ludowa Sp. z o.o.	Budowa parkingu podziemnego dwukondygnacyjnego wraz z częścią naziemną w poziomie terenu, niezbędną infrastrukturą na terenie Zespołu Hali Stulecia we Wrocławiu.	7.04.2011	25.05.2011
11	Miasto Chełm	Centrum sportów wodnych – modernizacja miejsca wykorzystywanego do kąpielii Glinianki w Chełmie.	29.04.2011	20.05.2011
12	Gmina Skąpe	Zagospodarowanie, eksploatacja i zarządzanie kąpieliskiem na terenie jeziora w miejscowości Niesulice.	29.04.2011	16.05.2011
13	Gmina Miasta Gostynina	Koncesja na zarządzanie miejskim centrum handlowo-usługowym w Gostyninie.	4.05.2011	20.06.2011

14	Gmina Żnin	Wybór koncesjonariusza (Partnera Prywatnego) do realizacji przedsięwzięcia dotyczącego „Budowy zakładu odzysku odpadów komunalnych wchodzącego w skład planowanego regionalnego zakładu unieszkodliwiania odpadów komunalnych w miejscowości Wawrzyńki gmina Żnin”.	17.05.2011	4.07.2011
15	Miasto Katowice	Zaprojektowanie, budowa i eksploatacja dwóch parkingów podziemnych w ramach Placu Dworcowego i Placu Bolesława Chrobrego w Katowicach wraz z organizacją i obsługą strefy płatnego parkowania wokół parkingów.	1.06.2011	18.07.2011
16	Wojskowa Agencja Mieszkaniowa Oddział Regionalny w Gdyni,	Świadczenie usług w zakresie zarządzania gospodarką energetyczną, tj. produkcji energii cieplnej na potrzeby centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej oraz jej przesyłu do odbiorców, usług w zakresie zarządzania gospodarką wodno-kanalizacyjną, tj. wykonywania zbiorowego zaopatrzenia w wodę mieszkańców osiedla w m. Siemirowice i przepompowywanie ścieków wraz z usługami remontu i utrzymania infrastruktury.	24.06.2011	8.08.2011

5. Spis tabel i wykresów

Spis wykresów	Strona
Wykres nr 1: Ogłoszenia o koncesji i PPP w I połowie 2011 r.	7
Wykres nr 2: Ogłoszenia o koncesji i PPP w podziale na miesiące w I poł. 2011 r.	7
Wykres nr 3: Ogłoszenia o koncesji i PPP w układzie półrocznym w latach 2009-2011	8
Wykres nr 4: Ogłoszenia o koncesji i PPP w I połowie 2011 r. w podziale na formuły realizacji	9
Wykres nr 5: Ogłoszenia o koncesji i PPP w latach 2009-2011	9
Wykres nr 6: Liczba ogłoszeń w I połowie 2011 w podziale na sektory gospodarcze	10
Wykres nr 7: Liczba ogłoszeń według podmiotów ogłaszających	11
Wykres nr 8: Liczba ogłoszeń w I połowie 2011 według województw	12
Wykres nr 9: Procentowy udział wadium w szacowanej wartości przedsięwzięcia	15
Wykres nr 10: Stan realizacji projektów z I połowy 2011 roku względem formuł realizacji	20
Wykres nr 11: Stan realizacji projektów z 2010 roku	21
Wykres nr 12: Kontynuacja realizacji projektów z 2009 roku	22
Wykres nr 13: Umowy z partnerami prywatnymi podpisane w latach 2009-I poł. 2011 r. z podziałem na formuły realizacji	23
Spis tabel	Strona
Tabela nr 1: Podział przedsięwzięć według formuły realizacji w różnych sektorach	11
Tabela nr 2: Zestawienie czasu trwania umowy z ogłoszonych postępowań w I poł. 2011 r.	13
Tabela nr 3: Zakres szacowanych wartości projektów w danych sektorach	14
Tabela nr 4: Formy wynagrodzenia partnera prywatnego w przedsięwzięciach	15
Tabela nr 5: Warunki udziału w postępowaniach według formuły realizacji	17
Tabela nr 6: Kryteria wyboru partnera prywatnego według formuł realizacji przedsięwzięć	18
Tabela nr 7: Podpisane umowy z partnerami prywatnymi według formuły realizacji z podziałem na sektory gospodarcze	23

6. Artykuł A. Kozłowska

Samorządy: partnerstwo publiczno-prywatne

Agata Kozłowska

Umowy o partnerstwie publiczno-prywatnym, mające wpływ na poziom długu publicznego, należą do kategorii kredytów i pożyczek zaliczane są do państwowego długu publicznego.

Wśród samorządów, które wobec szczególnie trudnej sytuacji finansowej upatrują możliwości realizacji inwestycji w formie alternatywnego (pozabilansowego) finansowania, zaniepokojenie wzbudziło rozporządzenie ministra finansów z 23 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu klasyfikacji tytułów dłużnych zaliczanych do państwowego długu publicznego, w tym do długu Skarbu Państwa (DzU nr 252, poz. 1692). Realizacja inwestycji za pomocą leasingu czy forfaitingu będzie wpływać na wskaźnik zadłużenia.

Coraz częściej myśli się więc o partnerstwie publiczno-prywatnym (PPP), o którym również traktuje to rozporządzenie. W § 3 pkt. 2 wskazuje się, że „umowy o partnerstwie publiczno-prywatnym, które mają wpływ na poziom długu publicznego”, są zaliczane do kategorii kredytów i pożyczek stanowiących tytuły dłużne zaliczane do państwowego długu publicznego.

Co wynika z rozporządzeń

Przepis ten nie jest do końca zrozumiały, warto się więc zastanowić, jakich umów dotyczy.

Przede wszystkim należy zwrócić uwagę, że ustawa o finansach publicznych z 27 sierpnia 2009 r. w art. 41 ust. 2 pkt. 3 zobowiązała podmioty publiczne, które zawarły umowy o PPP, do sporządzania kwartalnych sprawozdań badających m.in. stan realizacji zasady podziału ryzyka (instrukcję sporządzania sprawozdań budżetowych o stanie zobowiązań z tytułu umów partnerstwa publiczno-prywatnego określa załącznik 41 do rozporządzenia ministra finansów z 3 lutego 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej, Dz. U. nr 20 z 2010 r., poz. 103).

Również na początku ubiegłego roku minister finansów wydał rozporządzenie z 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. nr 43, poz. 247), w którym określił, że „do pożyczek należy również zaliczać zobowiązania z tytułu umów o partnerstwie publiczno-prywatnym, w przypadku gdy umowa ta ma wpływ na poziom długu publicznego zgodnie z odrębnymi przepisami” (§ 2 ust. 1 rozdziału 1 załącznika nr 9 „Instrukcja sporządzania sprawozdań” do rozporządzenia).

Obydwa akty wykonawcze były konsekwencją nowej ustawy o finansach publicznych oraz obowiązywania od ponad roku ustawy o PPP, na podstawie której prowadzono już postępowania dotyczące wyboru partnera prywatnego. Rozporządzenie z 23 grudnia 2010 r. podtrzymuje – jeśli można tak to określić – stanowisko ministra finansów w sprawie zobowiązań publicznych z tytułu PPP, które jest spójne i jednoznaczne, co niezwykle istotne dla tak skomplikowanej materii.

Wydaje się, że aktualna niepewność w zakresie PPP wynika raczej z ciągłego braku zrozumienia kwestii finansowych i ekonomicznych wiążących się z partnerstwem, w tym

wynagrodzeń, rodzajów i sposobów naliczania opłat ze strony podmiotu publicznego, a także podziału ryzyka. A to rzeczywiście uniemożliwia efektywne przygotowywanie się do zawarcia umowy o PPP.

Podział ryzyka

Należy zwrócić uwagę, że nie wszystkie umowy o PPP są zaliczane do długu, lecz jedynie te, które mają wpływ na poziom długu publicznego. Wpływ na poziom zadłużenia określają dwie najważniejsze kwestie występujące w umowach o PPP:

- faktyczne zobowiązania finansowe ze strony podmiotów publicznych na rzecz partnera prywatnego (np. zapłatę sumy pieniężnej jako wynagrodzenia) oraz
- podział ryzyka, który przesądza o zaliczaniu zobowiązań publicznych z nich wynikających do wskaźników zadłużenia.

Jeśli chodzi o pierwszą kwestię, trzeba mieć na względzie ewentualną zapłatę ze strony podmiotu publicznego wynagrodzenia, które faktycznie i ustawowo będzie stanowiło wydatek mający wpływ na wskaźnik zadłużenia.

Podkreślić trzeba, że – w zależności od rodzaju infrastruktury i struktury umowy oraz konstrukcji samego wynagrodzenia (np. opłat za dostępność) – całość wynagrodzenia albo część będzie stanowiła zobowiązanie obciążające budżet podmiotu publicznego.

Decyzja EUROSTAT

Podział ryzyka będzie oceniany pod kątem wytycznych EUROSTAT (Decyzja EUROSTAT nr 18/2004 z 11 lutego 2004, STAT/04/18), które zostały wprowadzone do polskiego systemu prawnego. Decyzja EUROSTAT mówi, że jeśli ryzyko budowy i co najmniej jedno z pozostałych rodzajów ryzyka (dostępności lub popytu) zostanie przeniesione na partnera prywatnego, wówczas publiczne zobowiązania strony wynikające z umowy o PPP nie są wliczane do wskaźników zadłużenia.

Ułomnością ustawy o PPP jest brak bezpośredniego odwołania się do zasady podziału ryzyka wskazanej przez EUROSTAT (pośrednio – poprzez ustawę o finansach publicznych – przepisy te obowiązują podmioty publiczne), a załącznik 41 do rozporządzenia z 3 lutego 2010 r. zawiera wprost wyjaśnienie wartości zobowiązań z tytułu umów partnerstwa publiczno-prywatnego zaliczanych do długu sektora finansów publicznych poprzez odniesienie do decyzji EUROSTAT (§ 2 pkt. 3): „Sposób zaliczania zobowiązań z tytułu umów partnerstwa publiczno-prywatnego do długu sektora finansów publicznych określa decyzja EUROSTAT nr 18/204 z 11 lutego 2004 r. Zobowiązania z tytułu umów partnerstwa publiczno-prywatnego nie są, zgodnie z decyzją EUROSTAT nr 18/204 z 11 lutego 2004 r., zaliczane do długu sektora finansów publicznych, jeżeli partner prywatny przejmie na siebie ryzyko związane z budową oraz co najmniej jedno z następujących rodzajów ryzyka: popytu i dostępności.

Nie wchodząc w szczegóły analizy ryzyka w umowach o PPP, należy stwierdzić, że ten aspekt będzie miał kluczowe znaczenie dla przesądzenia o wpływie umów o PPP na poziom długu publicznego.

Zrozumieć nową formułę

Nowe rozporządzenie w odniesieniu do partnerstwa publiczno-prywatnego nie wprowadziło nowych obostrzeń, lecz jedynie podtrzymało stanowisko ministra finansów odnośnie do

wdrażania unijnej metodologii liczenia zadłużenia w zakresie zobowiązań z tytułu kontraktów o PPP.

Warto równocześnie pamiętać, że w żadnym z przytoczonych tu aktów prawnych nie ma przepisów dotyczących koncesji na roboty budowlane lub usługi, a należy podkreślić, że bez względu na przeniesienie w zasadniczej części ryzyka ekonomicznego na koncesjonariusza koncesjodawca może (poprzez wynagrodzenie za wykonywanie koncesji) zwrócić koncesjonariuszowi znaczną część nakładów poniesionych przez niego w związku z wykonywaniem koncesji. Płatności koncesjodawcy będą miały istotny wpływ na poziom zadłużenia.

Podsumowując, wobec aktualnej sytuacji ekonomicznej i gospodarczej samorządów niekiedy PPP będzie jedyną możliwością wyjścia z impasu inwestycyjnego. Praktyczna wiedza na temat przygotowań do zawarcia umowy o PPP, przeprowadzenia kolejnych etapów postępowania na wybór partnera prywatnego oraz zobowiązań i konsekwencji wynikających z rozpoczętej współpracy publiczno-prywatnej, jest cechą nielicznych, którzy realizują pierwsze partnerstwa. Zrozumienie nowej formuły realizacji zadań publicznych będzie pełne, jeśli podmioty publiczne będą wiedziały, że to, czy umowa o PPP zalicza się do długu, zależy – zgodnie z rozporządzeniem z 23 grudnia 2010 r. – od analizy wariantów przeprowadzenia danego przedsięwzięcia, decyzji o realizacji PPP, stanowiska negocjacyjnego oraz struktury kontraktu, czyli w efekcie – od nich samych.

Opublikowano: Rzeczpospolita, 9 lutego 2011 r.

KONTAKT W SPRAWIE RAPORTU:

INVESTMENT SUPPORT

ul. Szpitalna 6 lok. 6/7, 00-020 Warszawa

tel.: + 48 22 627 47 15

fax.: + 48 22 827 59 30

e-mail: info@inves.pl

www.inves.pl